

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2018/1386

ze dne 18. dubna 2018

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu na rozpočtový rok 2016

EVROPSKÝ PARLAMENT,

- s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu na rozpočtový rok 2016,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Účetního dvora č. 4/2016: Evropský inovační a technologický institut musí upravit své realizační mechanismy a některé prvky své koncepce, aby dosáhl očekávaného dopadu.
 - s ohledem na článek 94 a přílohu IV jednacního řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A8-0096/2018),
- A. vzhledem k tomu, že v rámci postupu udělování absolutoria klade orgán příslušný k udělení absolutoria zvláštní důraz na další posilování demokratické legitimacy orgánů Unie zlepšováním transparentnosti a odpovědnosti, uplatňováním konceptu sestavování rozpočtu podle výkonnosti a řádným řízením lidských zdrojů;
- B. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ⁽¹⁾ Evropského inovačního a technologického institutu (dále jen „institut“) činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2016 293 796 532,54 EUR, což ve srovnání s rokem 2015 představuje zvýšení o 4,51 %; vzhledem k tomu, že celkový příspěvek Unie do rozpočtu institutu na rok 2016 činil 252 158 953,03 EUR;
- C. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce institutu za rozpočtový rok 2016 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka institutu je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Opatření přijatá v návaznosti na udělení absolutoria za roky 2012, 2014 a 2015

1. vyjadřuje hluboké politování nad vysokým počtem nevyřešených otázek a nedokončených nápravných opatření v reakci na připomínky Účetního dvora v letech 2012, 2014 a 2015 týkající se zejména stavu financování, ověřování výkazů nákladů ex ante, finančních prostředků z veřejných a soukromých zdrojů, nevyužitých prostředků, finanční nezávislosti, dodržování zásady řádného finančního řízení; naléhavě institut vyzývá, aby nápravná opatření v roce 2018 co nejrychleji dokončil;
2. domnívá se, že pokud nebudou bez dalšího prodlení přijata efektivní opatření a nebude dosaženo účinných výsledků, bude v nadcházejících letech ohrožena možnost udělení absolutoria;

Rozpočtové a finanční řízení

3. na základě konečné účetní závěrky institutu konstatuje, že v důsledku jeho úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2016 dosáhla míra plnění rozpočtu 95 %, což oproti předchozímu roku představuje výrazné zvýšení (oproti 90,58 % v roce 2015); poznamenává, že míra využití prostředků na platby byla vysoká a činila 99 %, což oproti roku 2015 představuje zvýšení o 3,41 %;

Závazky a přenos finančních prostředků

4. na základě zprávy Účetního dvora poznamenává, že úroveň přenesených prostředků přidělených na závazky v hlavě II byla vysoká a činila 40 % (400 000 EUR) oproti 44 % v roce 2015; bere na vědomí, že tyto přenosy se týkají především smluv na služby IT, které přesahují do dalšího roku, a nákladů na zasedání, za které ještě nebyly obdrženy faktury;
5. konstatuje, že přenosy mohou často být zčásti nebo plně opodstatněné víceletou povahou operačních programů agentur a neznamenají nezbytně, že se v plánování a plnění rozpočtu vyskytují nedostatky, ani nejsou vždy v rozporu se zásadou ročního rozpočtu, zejména pokud jsou předem naplánovány a sděleny Účetnímu dvoru;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 84, 17.3.2017, s. 205.

Personální politika

6. na základě zprávy Účetního dvora s lítostí poznamenává, že institut měl od svého založení v roce 2008 do července 2014 čtyři různé ředitele; poznamenává, že od srpna 2014 je pozice ředitele a od února 2013 další řídicí pozice obsazena dočasně; souhlasí s připomínkou Účetního dvora, že to je nejen v rozporu s maximálním jednoročním obdobím, po které může trvat dočasné pracovní umístění podle služebního řádu, ale že také časté změny a dlouho trvající dočasná řešení vedou k nejistotě zúčastněných stran a narušují strategickou kontinuitu; uznává odpověď institutu, že se nemůže vyjadřovat k náborovému řízení na místo ředitele institutu, jelikož toto řízení vede Komise; důrazně vyzývá Komisi, aby toto probíhající řízení uzavřela; bere na vědomí, že institut dokončí nábor na druhé uvedené vedoucí místo v roce 2017;
7. poznamenává, že v roce 2016 institut najal 15 zaměstnanců a jednoho vyslaného národního odborníka, čímž se celkový počet zaměstnanců ke dni 31. prosince 2016 zvýšil na 59, což ve srovnání s 31. prosincem 2015 odpovídá zvýšení o devět zaměstnanců, přičemž šest výběrových řízení stále probíhá;
8. konstatuje, že podle plánu pracovních míst institutu bylo dne 31. prosince 2016 obsazeno 36 pracovních míst (z 39 míst schválených v rámci rozpočtu Unie) oproti 39 dne 31. prosince 2015;
9. s uspokojením bere na vědomí, že podle počtu všech pracovních míst obsazených ke dni 31. prosince 2016 byla téměř dosažena genderová vyváženost, neboť poměr byl 56 % žen a 44 % mužů; s určitým znepokojením však bere na vědomí poměr zastoupení žen a mužů ve správní radě, který činí 36 % ku 64 %;
10. zdůrazňuje, že by součástí personální politiky institutu měla být rovnováha mezi pracovním a soukromým životem; zdůrazňuje, že rozpočtové prostředky vynaložené na zdraví prospěšné činnosti činí přibližně 226 EUR na zaměstnance, což odpovídá 0,5 dne na zaměstnance; konstatuje, že průměrná délka pracovní neschopnosti činí 11,67 dní na zaměstnance;
11. podporuje školení a informační setkání zaměřená na etiku a integritu, včetně boje proti obtěžování, která se pořádají v zájmu zvýšení povědomí zaměstnanců; navrhuje pravidelné pořádání školení a informačních setkání;
12. s uspokojením poznamenává, že institut v roce 2016 neobdržel žádnou stížnost, žalobu ani nahlášené případy týkající se přijímání nebo propouštění zaměstnanců;
13. poznamenává, že většina pracovních míst je zaměřena na operační nebo neutrální činnosti (70 %), zatímco 30 % všech pracovních míst je zaměřeno na správní podporu a koordinaci;

Zadávání zakázek

14. na základě informací od institutu bere na vědomí, že jeho struktura trpí nedostatkem zaměstnanců, což potvrdila zvláštní zpráva Účetního dvora č. 4/2016 o institutu; konstatuje, že výše grantů na osobu spravovaných v institutu je výrazně vyšší než v jakémkoli jiném programu výzkumných grantů Unie: zatímco rozpočet, jehož správa připadala na jednoho zaměstnance v rámci sedmého rámcového programu, činil od 12 500 000 EUR do 20 400 000 EUR, vedoucí projektů v institutu spravovali roční granty dosahující hodnoty až 90 000 000 EUR; poznamenává, že z toho plynoucí vysoká pracovní zátěž a odpovědnost mohou zvyšovat fluktuaci zaměstnanců, což negativně ovlivňuje hlavní činnost institutu;
15. konstatuje, že granty na období 2016 byly uděleny a grantové dohody podepsány v dubnu 2016; bere na vědomí, že navzdory zlepšení v roce 2016 vytvářejí tato zpoždění při rozhodování o grantech a uzavírání grantových dohod nejistotu a snižují ochotu partnerů vyčlenit zdroje a zahájit činnosti na začátku roku;
16. poznamenává, že v posledních výzvách na nová znalostní a inovační společenství, k nimž byly stanoveny tematické oblasti ve strategickém programu inovací institutu na období 2014 až 2020, byla patrná omezená soutěž; poznamenává, že v případě výzvy v roce 2016 na dvě další znalostní a inovační společenství (Potraviny a Výroba s přidanou hodnotou) byly obdrženy tři návrhy, přičemž jediný návrh na znalostní a inovační společenství Výroba s přidanou hodnotou nebyl kvůli své kvalitě přijat; konstatuje, že bylo vytvořeno vynikající partnerství kromě znalostního a inovačního společenství týkajícího se výroby; s uspokojením konstatuje, že institut přijal několik nápravných opatření, která v budoucnu sníží riziko obdržení pouze jednoho návrhu v určité tematické oblasti; vyzývá institut, aby o obsahu a účinnosti těchto opatření informoval orgán příslušný k udělení absolutoria; konstatuje, že komisař pro výzkum, vědu a inovace v roce 2015 zavedl koncepci „otevřených inovací“ jako klíčovou politickou koncepcí utvářející inovační politiku na úrovni Unie; domnívá se, že není jasné, jakou roli institut v této koncepci sehrává; zdůrazňuje, že tato koncepce neposkytuje jasný rámec pro rozvoj koherentní a koordinované činnosti ze strany Komise vzhledem k množství politik a nástrojů, které jsou součástí tohoto souboru, a k počtu generálních

ředitelství zapojených do podpory inovací; žádá Komisi, aby zajistila koordinovanou a efektivní inovační politiku, v jejímž rámci budou odpovědná generální ředitelství harmonizovat činnosti a nástroje, a aby Parlament o tomto úsilí informovala; chápe úkol institutu, kterým je podporovat spolupráci mezi vyšším vzděláváním, výzkumem a inovacemi; je toho názoru, že nejvíce ze situace nakonec mohou vytěžít společnosti, neboť jsou zákonnými vlastníky inovačního produktu dodávaného na trh a mají finanční zisk; zdůrazňuje, že je v této situaci nutné, aby byla do modelu spolupráce začleněna struktura, v jejímž rámci budou poskytnuté prostředky plynout zpátky institutu;

17. na základě zprávy Účetního dvora s politováním konstatuje, že v roce 2016 byly veřejné zakázky právních subjektů znalostních a inovačních společností ve výši až 2 200 000 EUR shledány jako neoprávněné, přičemž byly v jejich zadávacích řízeních prokázány závažné nedostatky;

Hlavní dosažené výsledky

18. vítá tři hlavní úspěchy v roce 2016, na které institut poukázal, a to:

- jeho první tři inovační společnosti (EIT InnoEnergy, EIT Climate-KIC a EIT Digital) dosáhla plné zralosti a dodávají zvyšující se množství inovativních produktů, služeb a kvalifikovaných podnikatelských talentů z jeho vzdělávacích programů;
- stal se největší evropskou inovační sítí, která v Evropě významným způsobem přispívá ke konkurenceschopnosti, růstu a vytváření pracovních míst, čímž evropské inovační prostředí získává přidanou hodnotu na úrovni Unie;
- provedl regionální inovační program EIT jako důležitou součást informační strategie komunity EIT, jenž byl financován z grantů, které na něj institut vyčlenil, a do něhož jsou zapojeny zúčastněné subjekty z 16 dalších evropských zemí, převážně ze střední a východní Evropy, které se na činnostech institutu dříve nepodílely;

Vnitřní kontroly

19. se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr našel nedostatky v souvislosti s ověřováním zadávacích řízení prováděných právními subjekty znalostních a inovačních společností *ex post*; poznamenává, že Účetní dvůr kromě toho dospěl k jinému závěru o legalitě a správnosti dvou zadávacích řízení, v nichž institut schválil přímé zadání zakázky nebo příliš velké rozšíření zakázky a považoval související operace za legální a správné;
20. bere na vědomí, že institut zavedl postupy vnitřní kontroly, jejichž smyslem je zajistit odpovídající řízení rizik v souvislosti s legalitou a správností uskutečněných operací, včetně ověřování *ex ante*, zvláštních opatření *ex ante* vztahujících se na grantové operace a ověřování *ex post*;
21. poznamenává, že v roce 2016 byly zaznamenány tři zprávy o výjimkách a dvanáct případů nedodržení v celkové hodnotě 5 654 245 EUR (oproti 7 140 586 EUR v roce 2015); poznamenává však, že 5 500 000 EUR, což představuje 99,7 % celkové hodnoty, se vztahovalo k jedinému případu, a to k administrativním průtahům v souvislosti s právním základem, které byly v roce 2016 napraveny; bere na vědomí, že institut přijal nápravná opatření k řešení nedostatků vnitřní kontroly zjištěných ve zprávách o výjimkách a v zaznamenaných případech nedodržení v roce 2016, a tak institut například soustavně aktualizuje a zlepšuje své finanční toky, pracovní postupy, kontrolní seznamy a průvodky;

Strategie boje proti podvodům

22. konstatuje, že institut vypracoval strategii boje proti podvodům na období let 2015–2017, která zahrnuje interní průzkum znalostí zaměstnanců o boji proti podvodům, srovnávání povědomí o boji proti podvodům a povinné interní školení o boji proti podvodům, a bylo provedeno roční posouzení případů střetu zájmů členů správní rady institutu a v případě potřeby byla vymezena a provedena související nápravná opatření;

Interní audit

23. poznamenává, že v dubnu 2016 provedl útvar interního auditu audit na téma přechodu na program Horizont 2020, který pokrýval právní přechod na pravidla a nařízení programu Horizont 2020, jakož i granty na založení dvou znalostních a inovačních společností druhé vlny určených v roce 2014; poznamenává, že závěrečná zpráva o auditu byla vydána v prosinci 2016 a obsahovala tři doporučení, z nichž žádné nebylo kritické; poznamenává, že institut doporučení přijal a vypracoval akční plán, který bude proveden v roce 2017;

24. konstatuje, že správní rada institutu schválila roční plán auditů na rok 2016, který navrhl útvar interního auditu; konstatuje, že útvar interního auditu v roce 2016 provedl tři úkoly, včetně auditu informačních technologií (IT), poradenství ohledně potenciálního zvýšení efektivity v oblasti řízení lidských zdrojů a navázání na dřívější poradenské úkoly; konstatuje, že útvar interního auditu v roce 2016 vydal 41 nových doporučení, z nichž 8 bylo označeno jako „velmi důležité“, 11 jako „důležité“ a 22 jako „žádoucí“, a že vedení institutu přijalo všechna doporučení vyplývající z úkolů útvaru interního auditu z roku 2016;

Prevence a řešení střetů zájmů, transparentnost a demokracie

25. bere na vědomí, že probíhá příprava politiky institutu pro whistleblowing, a než ji správní rada institutu přijme, bude zaslána evropskému inspektorovi ochrany údajů za účelem předběžné kontroly; kromě toho poznamenává, že připravovaná politika bude zahrnovat kanál pro vnitřní anonymní oznamování; žádá institut, aby průběžně informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o svém pokroku v této věci;
26. bere na vědomí, že institut v červenci 2017 přijal novou politiku týkající se výběru nezávislých externích odborníků, která je zaměřena na provádění článku 89 nařízení (EU) č. 1271/2013, týkajícího se zdrojů pro výběr, řešení doporučení a stanoví kritéria pro střet zájmů;
27. poznamenává, že institut jako součást svého ročního pracovního programu na rok 2018 zavede podrobnou a proaktivní politiku transparentnosti vztahující se k jeho kontaktům se zúčastněnými stranami; žádá institut, aby orgán příslušný k udělení absolutoria průběžně informoval o pokroku v této věci;
28. s uspokojením bere na vědomí pořádání interních školení týkajících se mimo jiné etiky a integrity, prevence a odhalování podvodů, řízení projektů, klíčových ukazatelů výkonnosti a finančního řízení a auditů podle programu Horizont 2020;
29. vyjadřuje politování nad tím, že institut nezveřejňuje zápisy ze zasedání správní rady; vyzývá institut, aby změnil svou politiku v této věci;

Další připomínky

30. poznamenává, že v roce 2016 Účetní dvůr zveřejnil dvě zvláštní zprávy týkající se institutu: zvláštní zpráva č. 4/2016 nazvaná „Evropský inovační a technologický institut musí upravit své realizační mechanismy a některé prvky své koncepce, aby dosáhl očekávaného dopadu“, zveřejněná dne 14. dubna 2016, a zvláštní zpráva č. 12/2016 nazvaná „Používání grantů agenturami: není vždy vhodné ani prokazatelně účinné“, zveřejněná dne 21. dubna 2016; s uspokojením konstatuje, že byla přijata opatření k provedení doporučení Účetního dvora;
31. poznamenává, že podle původního cíle stanoveného Komisí měl institut získat finanční nezávislost do roku 2010; dále poznamenává, že institut finanční nezávislost získal jen částečně v červnu 2011 pod podmínkou, že Generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu bude nadále předem schvalovat grantové operace a zakázky nad 60 000 EUR; bere na vědomí, že institut požádal Komisi, aby proces vedoucí k jeho plné finanční nezávislosti znovu zahájila; dále bere na vědomí, že Komise v květnu 2016 stanovila plán a harmonogram tohoto procesu a že institut Komisi v říjnu 2016 předložil dokončené vlastní hodnocení; vyzývá institut, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o pokroku;
32. konstatuje, že Komise vytvořila společné středisko pro podporu programu Horizont 2020, aby zajistila soudržný postup mezi orgány, jež tento program provádějí – toto středisko se zaměřuje na aspekty, jako jsou právní služby, nástroje IT, správa grantů, šíření a využívání výsledků výzkumu; poznamenává však, že institut nemá k tomuto středisku přímý přístup a v každém jednotlivém případě mu jej musí schválit zastřešující generální ředitelství Komise; uznává, že toto omezení má vliv na efektivitu činnosti institutu;
33. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 18. dubna 2018 ⁽¹⁾ o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0133 (viz strana 393 v tomto čísle Úředního věstníku).